

Zeitschrift: Igl Ischi : organ della Romania (Societat de Students Romontschs)
Herausgeber: Romania (Societat de Students Romontschs)
Band: 28 (1941)

Artikel: L'introducziun dil Cudisch penal svizzer e della nova Procedura penala el cantun Grischun
Autor: Cahannes, Augustin
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-882314>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 15.03.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

L' introducziun

dil Cudisch penal svizzer e della nova Procedura penala el cantun Grischun

da Augustin Cahannes, Cuera

I

Igl 1. de schaner 1942 van il Cudisch penal svizzer e la nova Procedura penala per il cantun Grischun en vigur. Quellas duas leschas involvan grondas midadas dil dretg penal en nies cantun, midadas d'eminenta muntada giuridica ed a medem temps era d'ina certa muntada culturala. Per quella raschun eis ei indicau d'era seregurdar egl Ischi de quei eveniment. Secapescha savein nus buca describer tut las midadas sin il pign spazi che stat a disposiziun. Nus vulein mo marcar entgins fatgs impurtonts, che meretan de buca vegnir emblidai. Ei setracta pia de metter in tierm denter il dretg niev ed il vegl e buca de dar ina descripziun dil dretg penal, che vala per igl avegnir. Questas lingias han era buca la mira de criticar las midadas el dretg penal, mobein sulettamein de constatar quellas.

II

Il dretg de legiferir en caussas penals ha adina valiu per in dils pli impurtonts attributs della suveranità d' in stat. Quei dretg ei ina dellas pli bialas pèdras ella cruna della suveranità. Cun la acceptaziun dil Cudisch penal svizzer ei quella pèdra preziosa svanida ord la cruna della suveranità cantonala. Buc il cantun pli, mobein la confederaziun persula ha dacheudènvì la competenza de legiferir en materias penals. Cun igl empren de schaner 1942 piardan las leschas penals cantonals lur vigur ed ils cantuns ein obligai d' applicar il dretg federal e buca pli il dretg ch' els sez havevan creau. Quella midada munta ina ferma surlischada della suveranità cantonala en favur della confederaziun, in grond sbargat sin la via della centralisaziun. Cun quella remarca vulein nus buca criticar, mobein sulettamein constatar quei fatg impurtont.

Sco il Cudisch civil svizzer surlai era il Cudisch penal svizzer la reglamentaziun de certas materias als cantuns. Denton ei la resalva en favur dils cantuns, cuntenida el Cudisch penal, de bia pli pintga impurtonza che quella dil Cudisch civil. Tenor art. 335 CPS san ils cantuns aunc legiferir sur il dretg de surpassaments aschilunsch che quel ei buca object della legislaziun federala. Plinavon astgan ils cantuns aunc preveder castitgs pervia de surpassaments de prescripziuns administrativas e processualas. Era en lur dretg de taglia han ils cantuns aunc la pussivladad de preveder castitgs. La resalva en favur

dil dretg cantonal ei sco ins vesa fetg restrinschida ed ha perquei pintga muntonza. Ei setracta generalmein mo de cass, ch' ins sa numnar plitost catavegnas che malfatgs. La peina ch' ils cantuns astgan preveder, ei era mo fallonza u arrest e buca perschun u casaforz, las duas peinas resalvadas per malfatgs. De quella pintga resalva en favur dil dretg cantonal ha era nies cantun fatg diever. En sia lescha d' introducziun per il Cudisch penal svizzer vegnan differents fatgs buca prevedi en la lescha federala designai per surpassaments e sutaposts a castitg.

La giudicaziun penala e l'execuziun dils castitgs resta era sut il domini dil Cudisch penal svizzer en principi caussa dils cantuns. Era dacheudenvi vegnan pia nossas dertgiras circuitalas e la dertgira cantonala a giudicar ils fatgs penals. Denton han ellas secapescha buca d' applicar pli il vegl dretg penal grischun, mobein il Cudisch penal svizzer. Ina midada porta il dretg niev denton era davart la giudicaziun. Entochen ussa eran tut las sentenzias pronunziadas dallas dertgiras en nies cantun definitivas. Ina pusseivladad d'attaccar ellas tier la dertgira federala existeva buc. Quei che nossas dertgiras el cantun declaravan per dretg, stava dretg. La dertgira federala haveva buca la competenza de semischedar en nossa giudicaziun penala. Quella situaziun semida, cura ch' il Cudisch penal svizzer va en vigur. Tenor art. 365 della lescha citada sa

mintga sentenza cantonala pronunziada en applicaziun dil Cudisch penal svizzer vegnir attaccada cun il recuors de nullitad tier la dertgira federala. En quels cass sa la dertgira federala examinar, schebein la sentenza cantonala secumporta cun il dretg federal u buc, ed eventualmein cassar la sentenza. Las sentenzias penelas dellas dertgiras dils cantuns ein pia dacheudenvi buca definitivas pli. Quella midada munta senz' auter ina certa smasada della impurtonza dellas sentenzias cantonales ed a medem temps in pass enviers la centralisaziun. Da l' altra vart ei ella aschilunsch d' avantatg, che la giudicaziun della dertgira federala vegn senza dubi a promover ina applicaziun uniforma della lescha en Svizzeria.

Il cantuns ein era concernent l' execuziun dils castitgs buca dil tuttafatg libers. Il Cudisch penal svizzer cuntegn era en quei grau in entir diember disposiziuns ch' ils cantuns ston risguardar. Denter auter prescriva il dretg federal, tgei instituts penitenciaris ils cantuns han d' ereger e mantener. Bein presta la confederaziun considerablas subvenziuns per quels instituts. Mo da l' altra vart resalva il Cudisch penal svizzer era al Cussegl federal in dretg de survigilanza. Sche nus tenin a quen, che la confederaziun haveva entochen ussa de dir nuot davart l' execuziun dils castitgs, vesein nus senza auter, ch' ei setracta cheu d' ina ualti gronda midada el senn della centralisaziun.

III

Cun il Cudisch penal svizzer va era en vigur la lescha cantonala concernent l'introducziun de quel e la procedura penala el Grischun, acceptada dal pievel entras la votaziun dils 2 de mars 1941. La nova procedura penala involva differentas midadas ualti radicalas visavi al dretg en vigur entochen ussa. Quei vala ton per ils cass penals che la dertgira cantonala ha de giudicar sco per quels che crodan en la competenza dellas dertgiras circuitalas u de lur commissiuns. Nus savein secapescha allegar mo las midadas las pli impurtontas.

IV

Entochen ussa vegneva l'inquisiziun de tuts cass penals pli grevs, che appartenevan alla competenza della dertgira cantonala, fatga dals inquisiturs cantonals sut la direcziun dil president della dertgira cantonala. Il president haveva de dar las directivas necessarias als inquisiturs ed era persuls competents de decretar arrest d'inquisiziun. El presidiava plinavon la combra d'accusaziun ed era consequentamein era participaus digl impurtont conclus, schebein in inculpau seigi de metter en stadi de tgisa u buc, q. v. d. schebein il cass stoppi vegnir giudicaus dalla dertgira cantonala u buc. Prius il conclus de purtar tgisa, stueva il president lu aunc prender part della tractaziun principala avon dertgira. El era quell' uisa sfurzaus de s' occupar inten-

sivamein cun ils cass penals gia duront l' inquisiziun, malgrad ch' el haveva alla fin aunc de funzionar sco derschader. Per quella raschun existeva in cert prighel, ch' il president comparevi alla tractaziun principala cun in cert pregiudezi, cun in' opiniun gia fatga concernent la cuolpa digl accusau. Sch' el haveva votau en la combra d' accusaziun per purtar tgisa, eis ei capeivel, ch' ei mava vess d' eventualmein seperschuader dell' innocenza digl accusau el decuors della tractaziun principala. La nova procedura penala porta cumpleina migliur en quels graus e dat la segirezia, ch' il president della dertgira cantonala sa cumplenir sia aulta missiun en tutta objectivada. El survegn ils acts d' inquisiziun de mintga cass pér suenter che l' inquisiziun ei finida e suenter che la combra d' accusaziun ha priu il conclus de purtar tgisa avon dertgira cantonala. L' entira inquisiziun ei en mauns della procura publica, d' in uffeci che nies cantun enconuscheva buca entochen ussa, mo ch' ei secumprovaus en auters cantuns. Alla testa della procura publica stat il procuratur public. Plinavon appartegnan alla procura publica ils inquisiturs ed il necessari personal de cancelleria. Il procuratur public diregia tut las fatschentas della procura publica, reparta las lavurs e survigilescha tut las inquisiziuns. El ha ultra de quei aunc in diember incumbensas, per part novas, per part talas, che vegnevan entochen ussa exequidas dal president della dertgira cantonala. Finida l' inquisiziun suttafona il procuratur public ils

acts alla combra d' accusaziun ch' el sez presidiescha. Sche la combra d' accusaziun decida de purtar la tgisa avon dertgira cantonala, ha il procuratur public de representar la tgisa en la tractaziun principala. El ha denton il dretg de sefar substituir entras in dils inquisiturs. Quel astga denton buca haver fatg sez l' inquisiziun. Entochen ussa representava igl aschinumnau tgisader uffical la tgisa avon dertgira cantonala. Quel haveva denton de far nuot cun l' inquisiziun ed obteneva ils acts pèr cuort avon la tractaziun principala. Cun l' introziun della procura publica svanescha il tgisader uffical d' entochen ussa.

V

La nova procedura penala involva era differentas midadas per l' inquisiziun e tractaziun dils cass, che crodan en la competenzaa dellas dertgiras circuitalas u de lur commissiuns. Quellas midadas pertuccan denton plitost la procedura sco tala, e buca la competenzaa dellas dertgiras. Era sut il domini della procedura nova han las dertgiras circuitalas e lur commissiuns de tractar ualti ils medems cass sco sut la lescha vedra. Danovamein ein ellas vegnidas declaradas competentas d' intercurir e giudicar ils delicts encunter l' honor, che curdavan entochen ussa en la competenzaa dellas commissiuns dellas dertgiras districtualas. Da l' altra vart han las dertgiras circuitalas e lur commissiuns buca de

s' occupar pli de falliments commess da persunas giuvenilas. Per quels cass preveda la lescha ina dertgira speciala, della quala nus vegnin a discuorer.

L' inquisiziun dils cass che vegnan giudicai dalla dertgira circuitala u da sia commissiun, ei en principi sco entochen dacheu caussa dil president circuital. Quel ei denton exequend l' inquisiziun buca pli aschia autonom, libers e pussents sco tenor il dretg veder. Entochen ussa haveva negin il dretg de semischedar en las inquisiziuns dil Mistral. El era responsabels mo a sia consciencia ed al pievel suveran che haveva eligiù el. Quei semida, cura che la nova procedura penala va en vigur. Tenor quella stat il president circuital duront las inquisiziuns sut la survigilanza, per buca dir sut l' ugardia dil procuratur public.

Entochen ussa haveva il president circuital la obligaziun ed il dretg de far tut las inquisiziuns dils cass, che curdavan en la competenza della dertgira circuitala u de sia commissiun. Sch' ei setractava de cass pli grevs, era el obligaus de tarmetter ils acts al president della dertgira cantonala per la decisiun de competenza. Sche quel declarava la dertgira circuitala u sia commissiun per competente, stueva el turnentar ils acts al president circuital, ch' era en quei cass persuls legitimaus de continuar l' inquisiziun. Tenor il dretg niev vegnan ils acts sutposts al procuratur public, che dat la decisiun de competenza enstagl dil president della dertgira

cantonala. Sch' il procuratur public vegn alla conclusiun, ch' il cass appartegn alla competenza della dertgira circuitala u della commissiun de quella, vegn el per regla medemamein a remetter ils acts al president circuital per l'ulteriura inquisiziun. El ha denton il dretg de dar al president circuital directives per l'inquisiziun. Il president della dertgira cantonala perencunter era buca legitimaus per talas directives. Il procuratur public ei plinavon buca obligaus de turnentar tut ils cass per l'ulteriura inquisiziun al president circuital, era sch'el affirma la competenza della dertgira circuitala u della commissiun de quella. Sch'el ei dell'opiniun, che l'inquisiziun vegni a caschunar difficultads al president circuital, q. v. d. che quel seigi buca habels avunda per far quella endretg, sa el surdar quella alla procura publica. En quels cass vegn l'inquisiziun exequida d'in inquisitur cantonal, malgrad ch' il cass vegn alla fin tractaus dalla dertgira circuitala. Il procuratur public ha schizun il dretg de retrer posteriurmein al president circuital ina inquisiziun e surdar quella als organs della procura publica, sch'el anfla ina tala mesira per necessaria.

Era egl exequir l'inquisiziun ha il president circuital buca pli las medemas competencias. Tenor nossa veglia procedura penala haveva il president circuital il dretg de prender tut las mesiras, ch'el teneva per necessarias duront l'inquisiziun. Era quella pussonza svanescha cun igl 1. de schaner 1942. Il president circuital ha buca pli il dretg de decretar da sesez

anora arrest d' inquisiziun. El astga mo metter en fermonza provisoriamen in inculpau annunziond quella mesira immediat al procuratur public. Quel ha lu de decider, sche l' arrestaziun duei vegnir mantenida sco arrest d' inquisiziun. Il president circuital sto plinavon haver il consentiment dil procuratur public per astgar fermar il cudisch funsil, debiens e confiscar il muvel digl inculpau. Entochen ussa saveva el prender tut quellas mesiras ord atgna competenza senza salidar enzatgi.

Duront l' inquisiziun e la preparaziun della tractaziun principala sto il president circuital decretar differentas mesiras. Entochen ussa era ei buca pusseivel de recuorer encunter quellas, sch' il president procedeva formalmein en uorden. La procedura nova preveda era cheu ina midada. Tenor quella sa igl inculpau recuorer al procuratur public encunter tuttas mesiras e decrets dil president circuital. Il procuratur public ha d' examinar ils recuors e sa dar al president circuital directives ligiontas per l' ulteriura inquisiziun. El ha era il dretg d' intervegnir ufficialmein senza esser en possess d' in recuors.

Sco la posiziun dil president, ei era quella della dertgira circuitala e de sia commissiun buca pli aschi autonoma ed inattaccabla sut la lescha nova sco sut la vedra. Entochen ussa era la dertgira circuitala u sia commissiun la suletta istanza che giudicava ils cass materialmein. Sia sentenza era definitiva, essend che la procedura penala prevedeva buc in appellaz. La suletta pusseivladad de

contestar sentenzias dellas dertgiras circuitalas e de lur commissiuns era il recuors de cassaziun al Cussegl pign. L'istanza de cassaziun haveva denton mo il dretg d'examinar, sche la dertgira hagi observau las prescripziuns formalas u sche la sentenza seigi dil tut arbitraria. Pli lunsch astgava ella buc ir. Surtut haveva il Cussegl pign buc il dretg de giudicar, schebein la sentenza seigi materialmeingesta u buc. Cunquei che las raschuns de cassaziun eran aschi restrenschidas, daventava ei mo darar, ch'ina sentenza della dertgira circuitala u de sia commissiun vegneva cassada. Facticamein era ella pia la davosa e suletta istanza. Quella situaziun dil tut autonoma, che nossas dertgiras circuitalas han giu adina, semida radicalmein entras la nova procedura penala. Quella preveda enstagl dil recuors al Cussegl pign in recuors alla commissiun della dertgira cantonala encunter tuttas sentenzias pronunziadas dallas dertgiras circuitalas e da lur commissiuns. La competenza della commissiun della dertgira cantonala ei denton bia pli vasta che quella ch'il Cussegl pign haveva sco istanza de cassaziun. La commissiun della dertgira cantonala ha il dretg d'examinar la sentenza contestada ton formalmein sco materialmein. Ei setracta d'ina nova tractaziun cun tut las competenzas sco l'emprema istanza, mo vegn quella exequida en assenza dellas parts. La commissiun della dertgira cantonala ha il dretg de cassar u de midar la sentenza tenor siu bein apprezziar. Cun quella midada piardan nossas

veglias e loschas dertgiras de cumin in bionton de lur pussonza ed impurtonza. Sche nossa giudicaziun penala vegn denton cheutras meglherada considerablamein, ei quell'unfrenda buca memia gronda.

Legitimai de far il recuors alla commissiun della dertgira cantonala ein igl inculpau ed il tgisader uffical, sch' in tal ei vegnius empustaus. Plinavon ha era il procuratur public il dretg de recuorer encunter tut las sentenzias dellas dertgiras circuitalas e de lur cummissiuns. Per quella raschun ein las dertgiras era obligadas de comunicar mintga sentenza en dispositiv al procuratur public. Quel ha lu il dretg de pretender la sentenza entira cun ils acts. Pér suenter haver retschiert quella, cuora per el il termin de diesch dis per far il recuors. La legitimaziun de recuorer encunter las sentenzias dellas dertgiras circuitalas e de lur commissiuns rinforza considerablamein la posiziun dil procuratur public visavi allas autoritads circuitalas. El ha quella uisa influenza buca mo sin l' inquisiziun mobein era sin las sentenzias.

VI

Ina instituziun dil tuttafatg nova per nies cantun ein las dertgiras per persunas giuvenilas. Quella instituziun ei daventada necessaria entras las disposiziuns dils art. 89 sqq dil Cudisch penal svizzer, che prevedan in tractament special de delinquents giuvenils, che han cumplenu il quitordischavel mo

buc aunc il schotgavel onn. La nova procedura penala preveda en mintga district ina dertgira per persunas giuvenilas de treis commembers. President della dertgira ei ex officio il president districtual. Tschels dus derschaders e dus suppleants vegnan eligi dalla dertgira districtuala. Eligiblas ein era persunas, che fan buca part della dertgira districtuala, ed — in novum el Grischun — era femnas.

L'inquisiziun de tuts cass penals de persunas giuvenilas ei 'caussa dil procuratur per persunas giuvenilas, ch'existeva entochen ussa buc el Grischun. La procedura penala preveda in procuratur per persunas giuvenilas per igl entir cantun. El ei in emploiau della procura publica e sa era vegnir incumbensaus cun autras inquisiziuns, sch'el ei buca occupaus cumpleinamein cun inquisiziuns encunter persunas giuvenilas.

Denunzias encunter persunas giuvenilas vegnan fatgas al president districtual. Quel fa las empremas retschercas e dat rapport al procuratur per persunas giuvenilas. Per il rest vegn l'inquisiziun exequida tenor ils medems principis sco las ulteriuras inquisiziuns. Finidia l'inquisiziun presenta il procuratur per persunas giuvenilas ils acts al procuratur public. Quel decida, schebein il cass sto vegnir sutaposts alla dertgira per persunas giuvenilas, u sche la procedura duei vegnir sistida. Concluda el d'empalar il cass alla dertgira, fa il procuratur per persunas giuvenilas sias propostas a quella. Quel ha era il

dretg de prender part della tractaziun principala Sch'el separticipescha buca de quella, sa el far sias propostas per scret.

Encunter sentenzias della dertgira per persunas giuvenilas san il sentenziau, siu representant legal, il defensur ed il procuratur per persunas giuvenilas recuorer al Cussegl pign. Quel resta pia excepcionalmein aunc per quels cass istanza de recuors. Sia competenza ei denton pli gronda ch'antruras sco istanza de cassaziun. Il Cussegl pign ha numadamein il dretg d'examinar las sentenzias dellas dertgiras per persunas giuvenilas formalmein e materialmein tenor liber apprezzar.

VII

Sche nus vulein aunc recapitular alla fin cuortamein nossas expectoraziuns, savein nus dir: L'introducziun dil Cudisch penal svizzer munta in act de centralisaziun en favur della confederaziun ed en disfavur dil cantun. La lescha d'introducziun grischuna e la nova procedura penala involvan medamein ina centralisaziun, denton en favur dil cantun a quen dils cumins. Il cantun piarda il dretg de legiferir en caussas penalas e sto acceptar ina certa controlla davart della Confederaziun, mo acquista da l'otra vart ina posiziun pli ferma visavi als cumins. Als cumins resta circa la medema lavur, mo stat lur giudicaziun dacheudenvi sut

ina bia pli ferma controlla dellas autoritads cantonalas. Nus vulein era cheu buca criticar quellas midadas, mobein sulettamein constatar ellas, exprimend la speronza, che la nov' ovra legislativa vegni a purtar buns fretgs per la giudicaziun penala en nies cantun.
